

Det gode tannlegeliv

Tannlege Svein Nysether i Aurskog Høland lurer på om det virkelig er sant at solopraksisen har utspilt sin rolle. Det kan han ganske enkelt ikke få til å stemme.

Nysether har drevet praksis på tettstedet Hemnes siden 1970. Vi tar sjansen på å kalle det utkanten, vel vitende at det finnes langt fjernere periferi i landet. Første gang man kjører dit fra Oslo virker det langt. Men avstander er noe man venner seg fort til, ifølge Nysether. Tar du korteste vei fra hovedstaden er det snakk om 70 kilometer, eller en drøy times kjøring. Og når du først er der, og har etablert deg, som Nysether; da har du faktisk ikke reisevei i det hele tatt. For praksisen ligger vegg i vegg og er en del av bolighuset. Med egen inngang, mottakelse, venteværelse og to moderne behandlingsrom.

– Jeg studerte i Oslo, og var ferdig utdannet tannlege i 1968. Etter plikt-

tjeneste i Nord-Trøndelag var det nærmest bare å etablere seg og sette i gang. Det var gode tider, og vi som var tannleger i etableringsfasen kunne stort sett velge fritt hvor vi ville starte praksis. Det var behov for oss over alt, både i byen og på landet.

Jeg er østlending, fra Lørenskog, og mitt valg falt på dette stedet, hvor det ikke var noen tannlege fra før. Det viste seg å være et stort behov for mine tjenester, og jeg fikk pasienter fra en vid omkrets. Sånn har det fortsatt. Noen faller fra, noen kommer til og noen flytter. Mange av dem som flytter, fortsetter å være pasienter, selv om de bosetter seg både på Hønefoss og Hadeland. Den siste oversikten viser at jeg har 3 582 recall-pasienter, normalt og godt fordelt på alle aldersgrupper. Mange familier er representert ved tre generasjoner, og nå begynner jeg faktisk å møte fjerde generasjon også; i form av etterkommere etter dem som var eldst da jeg startet opp. Det nære kjennskapet til pasienten, livshistorien

fra vugge til grav, og hele familien, er noe både de og jeg setter pris på. Jeg ser i grunnen bare fordeler ved å kjenne folk godt og ved å ha kjente i så mange miles omkrets som man får, ved å drive på denne måten. Den eneste ulempen er kanskje at man muligens tar seg litt mindre betalt på landet, enn en ville gjøre i byen overfor pasienter som en ikke kjente så godt. Det er lettere å slå av litt i pris enn å ta seg godt betalt, merker jeg. Slik sett var det i grunnen lettere da vi hadde honorartariffen å forholde oss til. Men jeg klager ikke på inntekten, og jeg har så å si til gode å oppleve at pasienten ikke betaler regningen. Det beløpet som ikke er blitt dekket her i løpet av nærmere førti år, overskrider ikke tusen kroner, så vidt jeg kan huske.

– Hva vil du ellers fremheve som fordelene ved å drive solopraksis i utkanten?

– Jeg kaller det det gode tannlegeliv, og mener det av hele mitt hjerte. For en familie innebærer det gode oppvekstvilkår for barna, og alle slags fritids- og friluftsmuligheter. Her har vi det stille og fredelig, i et oversiktlig og godt miljø. Dessuten er dette et liv som tannlege, med særlig vekt på siste del av ordet. Og det er et virke som allmennpraktiserende i ordets rette forstand. Her får man brukt hele faget og all sin kunnskap. Selv om det er klart at jeg også henviser ved behov, blir det til at jeg gjør det meste selv, så langt det lar seg gjøre og er forsvarlig. Det er relativt lang vei til spesialisten herfra, og pasienten vil gjerne behandles av den tannlegen han eller hun kjenner.

Dessuten er jeg ikke helt solo, i og med at jeg har hatt deltids assistent-tannlege siden 1980, og sysselsetter tre sekretærer. Vi er et veldig fint team, og nitrives i hverdagen. Det er mulig jeg tar feil, men etter mine begreper er den lille praksisen fortsatt bærebjelken og fundamentet i tannhelsenorge. Det

Tannlege Svein Nysether på Hemnes i Aurskog-Høland ser lyst på livet som tannlege i solopraksis.

kan ikke være slik at alle tannlegekref-
ter er på vei til å samles i store kompe-
tansesentre. Noen, og etter min
mening de fleste, må fortsatt være der
hvor pasientene er. Jeg blir like forun-
dret hver gang jeg leser at solopraksi-
sen er på vei ut. Jeg kan ikke forstå at
det er riktig, og jeg tror heller ikke at
det stemmer helt med virkeligheten. Så
vidt jeg kjenner til, er det mange som
fortsatt jobber solo, og som trives med
det.

– Hva med faglig påfyll. Har du til-
gang på det i din tilværelse?

– Ja, og det er veldig viktig. Går
man bare for seg selv, blir man ikke
noe tess som tannlege. Det mener jeg
bestemt. Det er flere måter å holde seg
oppdatert på. Selv valgte jeg blant

annet å være instruktørtannlege, og
har fått mye med meg på den måten.
I 25 år tok jeg ukentlig turen til Oslo-
fakultetet. Det var en dyr hobby, som
jeg ikke ville vært foruten, forteller
Svein Nysether, idet det ringer på
døren.

Det er et blomsterbud, på en helt
vanlig tirsdag ettermiddag.

– Har du fødselsdag?

– Ikke det jeg kjenner til. Vi må åpne
og se hva det er.

Det er fru Nysether, som har jobbet
sammen med mannen i 42 år, som
åpner pakken med tulipanbuketten.
Som viser seg å være fra en pasient. En
prest til og med. Som fikk tannpine
midt i julen, og som Nysether reddet
høytiden for.

– Fungerer du som tannlegevakt
også?

– Det vil jeg ikke si. Det er veldig
sjelden jeg blir forstyrret når jeg har
fri. Men er det noen som trenger hjelp,
sier jeg ikke nei. Så lenge jeg er edru,
sier han, og håper han ikke blir misfor-
stått med det utsagnet.

Det blir han ikke. Og vi forstår
i grunnen veldig godt alt han har sagt.
Det ser slett ikke verst ut, livet som
tannlege litt utenfor de tettbygde sent-
rale strøk.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi